

Väljaandja:	Sotsiaalminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 12.03.2015, 73

Ohumärguannete kasutamise nõuded töökohas¹

Vastu võetud 30.11.1999 nr 75

[RTL 2000, 12, 117](#)

jõustumine 01.01.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
28.01.2004/9	RTL 2004, 16, 246	16.02.2004
04.03.2015	RT I, 12.03.2015, 8	01.06.2015

Määrus kehtestatakse «[Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse](#)» (RT I 1999, 60, 616) paragrahvi 4 lõike 4 alusel.

§ 1. Rakendusala

- (1) Käesolevad nõuded kujutavad endast miinimumnõudeid ohumärguannete kasutamiseks töökohas.
- (2) Nõudeid ei kohaldata turustatavate ohtlike ainete, segude, toodete ja seadmete märgistamisel ega maa-, vee- ja lennuliikluse korraldamiseks.
[[RT I, 12.03.2015, 8](#)- jõust. 01.06.2015]

§ 2. Ohumärguannete rakendamine

- (1) Ohumärguanne on vastavalt olukorrale kasutatav märgistus, märk või värvus, valgusmärguanne või helisignaal ning suuline või käemärguanne, mis osutab teatud esemele, tegevusele või olukorrale ning tagab vajaliku ohutusosalase teabe või tegevusjuhise.
- (2) Tööandja peab töökeskkonna riskianalüüsi alusel kasutama tööl ohumärguannet, kui tehniliste ühiskaitsevahenditega või töökorralduslike abinõudega ei ole võimalik riski piisavalt vähendada.
- (3) Ettevõttes, kus kasutatakse maa-, vee- või õhustransporti, tuleb nende liiklemiskohtadele panna üles vajalikud liiklust reguleerivad märgid, teemärgised või valgusmärguanded, eiramata käesoleva määruse paragrahvi 13 lõikeid 1–3.
- (4) Tööandja peab töötajaid ja töökeskkonnavolinikke teavitama kõigist tööl kasutatavatest, muudetavatest või uutest kasutusele võetavatest ohumärguannetest ning andma neile väljaõppe ohumärguande tähenduse ning selle mõjupiirkonnas kehtivate käitumisreeglite kohta.
- (5) Ohumärguande kasutuselevõtmiseks peab tööandja konsulteerima töötajate või töökeskkonnavolinikega ning andma neile võimaluse osa võtta ohumärguande kasutuselevõtmisega seotud küsimuste lahendamises.

§ 3. Ohumärguannete tüübid

- (1) Ohumärguanded jagunevad alalisteks ja ajutisteks ohumärguanneteks.
- (2) Alalist ohumärguannet kasutatakse:
  - 1) keelu, hoiatuse ja kohustusliku nõude puhul;
  - 2) evakuatsioonitee ja -pääsu, esmaabi- ja tule tõrjevahendite ning nende asukoha märgistamiseks;
  - 3) mahutite ja torude märgistamiseks;
  - 4) takistuse, ohtliku koha ja liikumistee märgistamiseks.
- (3) Ajutist ohumärguannet kasutatakse juhul, kui:

- 1) valgusmärguande, helisignaali või suulise märguandega teatatakse töötajatele ähvardavast ohust, juhitakse töötajate tegevust või kutsutakse neid hädaohu korral lahkuma ohualalt;
- 2) suulise või käemärguandega juhendatakse ohtlikku teiseldamist või manöövrit sooritavat isikut.

§ 4. Ohumärguannete asendatavus ja ühitamine

- (1) Üksteisega võib asendada järgmisi sama mõjuga ohumärguandeid:
  - 1) ohutusvärvust või ohutusmärki takistuse või kukkumisohtu tähistamiseks;
  - 2) valgusmärguannet, helisignaali või suulist märguannet;
  - 3) suulist või käemärguannet.
- (2) Koos võib kasutada järgmisi ohumärguandeid:
  - 1) valgusmärguannet ja helisignaali;
  - 2) valgusmärguannet ja suulist märguannet;
  - 3) suulist ja käemärguannet.

§ 5. Ohumärguannetes kasutatavad värvused

Värvus	Otstarve	Käitumisjuhised
Punane	Keelumärguanne	Ohtlik käitumine
	Hoiatus ohu eest	Seiskamine, sulgemine, väljalülitamise varuseadis Ohualalt lahkumise korraldus
	Tuletõrjevahendid	Tunnus ja asukoht
Kollane või oranž	Hoiatusmärguanne	Ole ettevaatlik, võta tarvitusele ettevaatusabinõud, uuri olukorda
Sinine	Kohustusmärguanne	Eriomane kohustuslik käitumine või tegevus Isikukaitsevahendi kandmise kohustus
Roheline	Evakuatsiooni- ja esmaabimärgid	Uksed, liikumisteed ja väljapääsud
		Esmaabivahendite tunnus ja asukoht
	Ohtu ei ole	Normaalne olukord taastunud

§ 6. Ohumärguande mõjususe tagamine

- (1) Ohumärguande mõjususe tagamiseks tuleb rakendada alljärgnevat meetmeid:
  - 1) oluliste talituslike omaduste säilimiseks tuleb ohutusmärgistust ja -märki või signalisatsioonivahendit hoida korras, regulaarselt kontrollida ja puhastada, vajaduse korral parandada, värvida või asendada;
  - 2) märgistuste, märkide ja signalisatsioonivahendite arv ja asukoht peab vastama ohu ning selle mõjuala suurusele;
  - 3) juhul kui energiavarustuse katkemisel oht ei kao, peab energiat tarbival valgus- või helisignalisatsiooniseadmel olema lisaks põhitritele varutoide;
  - 4) valgusmärguande või helisignaali sisselülitamine teatab ohust või näitab, millal vajalik tegevus peaks algama. Märguanne või signaal peab toimima niikaua kuni püsib ohuolukord. Pärast vajaduse möödumist tuleb valgusmärguanne või helisignaal viivitamatult välja lülitada;
  - 5) veatu toimimise ja mõjususe tagamiseks peab valgusmärguannet ja helisignaali edastavaid seadmeid enne kasutuselevõttu ning kasutamise käigus regulaarselt piisava sagedusega kontrollima;
  - 6) kui signaali järgi tegutseva töötaja kuulmine või nägemine on nõrgenenud, kaasa arvatud isikukaitsevahendi kandmisega kaasnev kuulmise või nägemise nõrgenemine, tuleb rakendada meetmeid asjaomaste märkide täiendamiseks või asendamiseks.

- (2) Ohumärguande mõjusust ei tohi kahjustada:
  - 1) teise samalaadse valgus- või müraallika olemasolu, mis häirib nähtavust ja kuuldavust. Selleks on keelatud mitme valgus- või helisignalisatsiooniseadme paigutamine lähestikku; üheaegne kahe või enama valgusmärguande kasutamine, kui neid võib omavahel segamini ajada; lähedalasuva valgusallikaga sarnase valgusmärguande kasutamine; kahe helisignaali üheaegne kasutamine ning helisignaali kasutamine, kui ümbritseva töökeskkonna müratase on kõrge;
  - 2) märguande halb kujundus, ebapiisav arv, ebaõige asukoht, halb seisund või vigane talitus.

§ 7. Ohutusmärkide tunnused

- (1) Ohutusmärk annab geomeetrilise kuju, värvide ja tingmärkide või piltkirja kombinatsioonina ohutusalast eriteavet.

- (2) Ohutusmärgid jagunevad otstarbe järgi keelu-, hoiatus- ja kohustusmärkideks, evakuatsiooni- ja esmaabimärkideks ning tuletõjemärkideks. Nende kuju ja värvust on kirjeldatud käesoleva määruse paragrahvi 9 lõigetes 1–5.

(3) Ohutusmärgi piltkiri peab olema võimalikult lihtne ja sisaldama ainult olulisi üksikasju. See võib veidi erineda või olla detailsem paragrahvi 9 lõigetes 1–5 sätestatust, kui see ei muuda ohutusmärgi tähendust ega raskenda märgi mõistmist.

(4) Ohutusmärk tuleb valmistada võimalikult purunemis-, ilmastiku- ja keskkonnakindlast materjalist.

(5) Ohutusmärgi mõõtmed, värvus ja valgustus peavad tagama tema hea nähtavuse ja arusaadavuse.

§ 8. Ohutusmärkide kasutamine

(1) Kui töökohas on ohualad, paigaldatakse ohutusmärk selle ala sissepääsu juurde, ohuallikale eriomase ohu korral paigaldatakse märk ohuallika juurde.

(1¹) Ohtlike ainete või segude ladustamiseks kasutatavad alad, ruumid või aiaga ümbritsetud territooriumid tuleb tähistada käesoleva määruse § 9 lõikes 2 esitatud sobiva hoiatusmärgiga või §-s 10 esitatud nõuetele vastava märgistusega, kui üksikpakendite või mahutite sildid ei ole selleks otstarbeks sobivad. Kui käesoleva määruse § 9 lõikes 2 ei ole hoiatusmärki, millega hoiatada isikuid ohtlike ainete või segude eest, tuleb kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. a määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355) (edaspidi *CLP-määrus*), V lisa sätestatud asjakohast ohupiktogrammi. [RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

(2) Nähtavuse tagamiseks paigutatakse ohutusmärk hästi valgustatud kohta ning vaatenurga suhtes sobivale kõrgusele, vältides märgi varjamist konstruktsioonide või esemete poolt. Vähesel loodusliku valgustuse puhul kasutatakse märkidel järelhelenduvaid värve, peegeldavaid materjale või tehisvalgustust, järgides töökoha valgustuse nõudeid. Märk peab olema hooldamiseks kergesti ligipääsetav.

(3) Ohutusmärkide paigaldamisel tuleb arvestada nende maksimaalset äratundmiskaugust sõltuvalt märgi suuruselt:

Keelu- ja kohustusmärgid	Läbimõõt (mm)	Maksimaalne äratundmiskaugus (m)
	50	2
	100	4
	200	8
	315	13
	400	16
Hoiatusmärgid	Külje pikkus (mm)	Maksimaalne äratundmiskaugus (m)
	50	2
	100	3
	200	7
	315	10
	400	13
Evakuatsiooni- ja esmaabimärgid, tuletõrjemärgid	Külje pikkused a×b (mm)	Maksimaalne äratundmiskaugus (m)
	100 × 100	10
	100 × 200	10
	148 × 148	15
	148 × 297	15
	200 × 200	20
	200 × 400	20
	250 × 250	25

(4) Ohutusmärk eemaldatakse selle märgi kasutamist tinginud ohu äralangemisel.

(5) Ohutusmärgile võib lisada teatetahvi, mis dubleerib sõnaliselt märgi tähendust, annab lisateavet märgi mõjupiirkonna kohta või suunab märgil tähistatud ruumi või vahendi asukohale.

§ 9. Kasutatavad ohutusmärgid

(1) Keelumärgid

Keelumärgi olulised tunnused on ümar kuju, must piltkiri valgel taustal, punane ääris ja diagonaaljoon, kusjuures punane osa moodustab vähemalt 35% märgi pindalast.

Suitsetamise
keeld

Suitsetamise ja
lahtise tule
kasutamise keeld

Jalakäija
sisenemise keeld

Veega
kustutamise keeld

Joogiks kõlbmatu
vesi

Kõrvalise isiku
sisenemise keeld

Veoki sissesõidu
keeld

Puudutamise
keeld

(2) Hoiatusmärgid

Hoiatusmärgi olulised tunnused on kolmnurkne kuju, must piltkiri kollasel taustal ja must ääris, kusjuures kollane osa moodustab vähemalt 50% märgi pindalast.

Tuleohtlik aine

Plahvatusohtlik aine

Mürgine aine

Sööbiv aine

Radioaktiivne aine

Rippuv last

Liikuv veok

Elektrihoht

Ohuala*

Laserkiirgus

Oksüdeeriv aine

Mitteioniseeriv kiirgus

Tugev magnetväli

Takistus

Kukkumisoht

Bioloogiline oht

Madal temperatuur

Plahvatusohtlik keskkond

* Hoiatusmärki „Ohuala” ei kasutata ohtlike ainete ega segude eest hoiatamiseks, välja arvatud juhul, kui hoiatusmärki kasutatakse kooskõlas käesoleva määruse § 10 lõike 6 teise lausega selleks, et tähistada ohtlike ainete või segude ladusid.

[RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

(3) Kohustumärkid

Kohustumärki olulised tunnused on ümar kuju, valge piltkiri sinisel taustal, kusjuures sinine osa moodustab vähemalt 50% märgi pindalast.

Kanna silmakaitsevahendit

Kanna kaitsekiivrit

Kanna kuulmis-
kaitsevahendit

Kanna hingamisteede
kaitsevahendit

Kanna kaitsejalatseid

Kanna kaitsekindaid

Kanna kaitseriietust

Kanna näokaitset

Kanna kaitsevööd

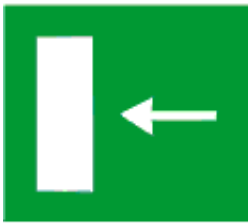
Jalakäijate tee

Üldine kohustusmärk
(vajadusel kasutatakse koos
mõne teise märgiga)

(4) Evakuatsiooni- ja esmaabimärkid

Märkide olulised tunnused on ristküliku või ruudu kuju, valge piltkiri rohelisel taustal, kusjuures roheline osa moodustab vähemalt 50% märgi pindalast.

Evakuatsioonitee või -pääs

Esmaabi

Kanderaam

Esmaabidušš

Silmadušš

Hädaabitelefon

Siin/all

Vasakul

Paremal

Ees/üleval

(5) Tuletõrjemärgid

Tuletõrjemärgi olulised tunnused on ristküliku või ruudu kuju, valge piltkiri punasel taustal, kusjuures punane osa moodustab vähemalt 50% märgi pindalast.

Tuletõrjevoolik

Tuletõrjeredel

Tulekustuti

Hädaabitelefoni

Siin/all

Vasakul

Paremalt

Ees/üleval

§ 10. Mahutite ja torustike märgistus

(1) Ohtliku aine või segu mahutid ja mahutid koos nähtava torustikuga, mis sisaldab või mille kaudu transportitakse ohtlikke aineid ja segusid, peavad olema märgistatud asjakohase ohupiktogrammiga vastavalt CLP-määrusele.

[RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata mahutite suhtes, mida töökohtades kasutatakse lühiajaliselt, ega mahutite suhtes, mille sisu muutub sageli, tingimusel et rakendatakse muid samaväärset kaitset tagavaid meetmeid, eelkõige töötajate teavitamise ja juhendamise seotud meetmeid.

[RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nõutud märgistust võib:

1) asendada käesoleva määruse § 9 lõikes 2 esitatud hoiatusmärgiga. Kui samaväärne hoiatusmärk puudub, tuleb kasutada CLP-määruse V lisas sätestatud asjakohast ohupiktogrammi;

2) täiendada lisateabega, näiteks ohtliku aine või segu nimetuse või valemiga ning ohtu puudutavate üksikasjadega;

3) mahutite transportimise korral töökohtas täiendada või asendada märkidega, mida kohaldatakse ohtlike ainete või segude transportimisel Euroopa Liidus.

[RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

(4) Lisaks lõikes 1 esitatud nõudele märgistatakse torustikud püsivärvi või värvilise kleebisega, millel on aine voolusuunda näitav nool, alljärgneva tabeli kohaselt:

Läbivoolav aine	Värvus	Noole värvus
vesi	roheline	valge
aur	punane	valge
õhk	hall	must
põlevad gaasid	kollane	punane
mittepõlevad gaasid	must	valge
happed	oranž	must
leelised	violett	valge
põlevad vedelikud	pruun	punane
mittepõlevad vedelikud	must	valge
hapnik	sinine	valge

(5) Mahutile ja torustikule kantud märgistus peab paiknema nähtaval kohal ning olema ilmastiku- ja keskkonnakindel. Torustikule kantavat märgistust korratakse otstarbekal kaugusel üksteisest ning kõige ohtlikumate kohtade, näiteks ventiilide või ühendusarmatuuride vahetus läheduses.

(6) Kui ohtliku aine või segu üksikpakendi või mahuti märgistus pole ohutuse tagamiseks piisav, tähistatakse nende ladustamiseks kasutatav ruum või ala paragrahvi 9 lõikes 2 toodud sobiva hoiatusmärgiga või käesoleva paragrahvi lõikes 1 kirjeldatud märgistusega, võttes arvesse paragrahvi 7 lõikes 5 ja paragrahvi 8 lõikes 3 sätestatud nõudeid märkide suurusele. Mitme ohtliku aine või segu ladu võib olla tähistatud hoiatusmärgiga «Ohuala». Ülalnimetatud märgistus tuleb paigaldada ladustusala lähedale või laoruumi uksele. [RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

§ 11. Tuletõrjevahendite märgistus

Tuletõrjevahendite ja nende asukoha märgistamiseks kasutatakse paragrahvi 9 lõikes 5 kirjeldatud märke.

§ 12. Takistuse ja ohtliku koha märgistus

(1) Töötajatele töö ajal juurdepääsetav koht ettevõttes, kus on takistustega kokkupõrkamise ning inimeste või esemete kukkumise oht, tuleb märgistada kas vahelduvate kollaste ja mustade või vahelduvate punaste ja valgete triipudega.

(2) Märgistuse ulatus peab olema vastavuses märgistatava takistuse või ohuala suurusega.

(3) Kollased ja mustad või punased ja valged triibud peavad olema ligikaudu 45° nurga all ning võrdse laiusega.

(4) Märgistuse näide:

§ 13. Liikumistee märgistamine

(1) Sõidukite liikumisteed ruumides peavad olema märgistatud selgelt nähtavate pidevjoontega, kui see on vajalik töötajate ohutuse tagamiseks. Eelistatud on valged või kollased jooned, arvestades vajaliku kontrastsuse saavutamiseks põranda värvust.

(2) Jooned peavad paiknema nii, et oleks tagatud vajalik ohutu vahemaa transpordivahendite ning liikumistee ääres asetsevate objektide ja töötajate vahel.

(3) Ettevõtte territooriumil paiknevad alalised liikumisteed peavad tõkkepuude või kõnniteede puudumisel olema märgistatud vastavalt lõigetes 1 ja 2 nõutule.

§ 14. Valgusmärguande tunnused

(1) Valgusmärguande on läbipaistvast või poolläbipaistvast materjalist valmistatud seadme abil edastatav märguande, kusjuures seadet valgustatakse seest või tagant nii, et esile tuleb pinnale kantud tingmärk või piltkiri.

(2) Valgusmärguande peab moodustama ümbritseva keskkonnaga sobiva helenduva kontrasti, põhjustamata sealjuures pimestamist. Valgusmärguande valgustus peab olema piisav hea nähtavuse tagamiseks.

(3) Valgusmärguande võib olla ühevärviline või täiendatud tingmärgi või piltkirjaga.

(4) Ühevärvilise valgusmärguande värvus ja tähendus peavad vastama paragrahvis 5 esitatud nõuetele.

(5) Valgusmärguande piltkiri peab vastama paragrahvi 7 lõigetes 3 ja 4 sätestatule.

§ 15. Valgusmärguande kasutamine

(1) Kui seade on ette nähtud nii pideva kui ka vilkuva valgusmärguande edastamiseks, tuleb tõsisest ohust või kiirest tegutsemise vajadusest teatamiseks kasutada vilkuvat valgusmärguannet.

(2) Vilkuva valgusmärguande iga välgatuse kestus ja välgatuste sagedus peavad tagama teatest õige arusaamise ja välistama erinevate vilkuvate või pidevate valgusmärguannete segiajamist.

(3) Kui vilkuvat valgusmärguannet kasutatakse helisignaali asendajana või koos helisignaali, tuleb mõlemal kasutada ühesugust signaali pikkust ja sagedust.

(4) Tõsisest ohust hoiatava vilkuva valgusmärguande edastamise seade peab olema erilise järelevalve all või varustatud varulambiga.

§ 16. Helisignaali tunnused

(1) Helisignaali on kodeeritud heli, mis vallandatakse selleks valmistatud seadme abil inim- või tehishäält kasutamata.

(2) Helisignaali peab:

- 1) kuuldavuse tagamiseks olema ümbritsevast taustmürast tunduvalt suurema helitugevusega, ent mitte liialt tugev või valulik kuulmisorganile;
- 2) olema kergesti äratuntav, eriti heliimpulsi kestuse ja impulsside või nende gruppide vahe järgi, ning selgesti eristatav muudest helisignaalistest ja ümbritseva keskkonna taustmürast.

(3) Kui helisignalisatsiooniseade on ette nähtud nii pideva kui ka muutuva sagedusega helisignaali edastamiseks, tuleb suuremast ohust või pakilisemast tegutsemise vajadusest teatamiseks kasutada muutuva sagedusega helisignaali.

(4) Tõsise ja vältimatu ohu korral ohualalt lahkumist nõudev helisignaali peab olema pidev toon.

§ 17. Suulise märguande tunnused

(1) Suuline märguanne on eelnevalt kokkulepitud tähendusega suulise teate edasiandmine inim- või tehishäälega.

(2) Suuline märguanne antakse teate edastajalt ühele või mitmele täitjale kas otseselt või kodeeritult lühiteksti, väljendi, sõnagrupi või üksiksõnaga.

(3) Suuline märguanne peab olema võimalikult lühike, lihtne ja selge.

§ 18. Suulise märguande edastamine

(1) Suuline märguanne edastatakse kas otseselt inimese poolt või kaudselt inim- või tehishäält edastava vahendiga.

(2) Suulist märguannet edastav isik peab olema võimeline edasiantavat teadet selgelt ja õigesti hääldama. Teate vastuvõtja peab olema võimeline teadet õigesti mõistma ning sellele vastavalt ohutust tagaval viisil tegutsema.

(3) Suuliste märguannetena kasutatakse näiteks järgmisi käsklusi (käemärguande asemel või koos sellega):
tähelepanu – osutab tähelepanu, et alustatakse käskude andmist;
seis – liikumise katkestamine või lõpetamine;
lõpp – tegevuse lõpetamine;
tõsta – lasti tõstmine;
langeta – lasti langetamine;
edasi, tagasi, paremale, vasakule – kasutatakse koos käemärguandega;
oht – hädapeatumine;
kiiresti – liikumise kiirendamine.

§ 19. Käemärguande tunnused

(1) Käemärguanne on käte kokkuleppeline liigutus või asend isiku juhendamiseks, kes sooritab töötajaid ohustavat teisaldamist või liiklusvahendi manöövreid.

(2) Käemärguanne peab olema täpne, lihtne, ulatuslik, kergesti edasiantav ja mõistetav ning selgelt erinev teistest märguannetest.

(3) Mõlema käe üheaegsel kasutamisel tuleb neid liigutada sümmeetriliselt. Korraga võib anda ainult ühte märguannet.

(4) Lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuete järgimisel võib kasutatav märguanne veidi erineda või olla detailsem paragrahvis 21 kirjeldatud märguannetest, ent see peab olema võrdse tähendusega ja selgesti arusaadav.

§ 20. Käemärguannete kasutamine

(1) Käemärguannet edastav isik (edaspidi signalseerija) annab käte liigutuste abil märguannet vastuvõtvale isikule (edaspidi täitja) juhiseid manööverdamiseks või lastide teisaldamiseks.

(2) Signalseerijal peab olema võimalus kõiki juhitavaid manöövreid ja teisaldamistöid ohutult jälgida. Kui signalseerijal see võimalus puudub, tuleb määrata täiendavalt üks või rohkem vahesignalseerijat, kes kordavad edasiantavaid märguandeid.

(3) Signalseerijale ei tohi lisaks manööverdamise ja teisdustööde juhtimisele ning läheduses viibivate töötajate ohutuse tagamisele panna muid täiendavaid kohustusi.

(4) Täitja peab manööverdamise või teisdustöö katkestama ja nõudma kas paragrahvi 21 lõikes 1 näidatud märguandega nr 1 või mõnel muul varem kokkulepitud viisil täiendavaid juhiseid, kui ta ei ole võimeline saanud käsku ohutult täitma.

(5) Lisanõuded signalseerijale:

- 1) täitja peab signalseerija raskusteta ära tundma;
- 2) teistest töötajatest eristamiseks peab signalseerija kandma ühte või rohkem eredavärvilist eset (riietuse, kiiver, varrukad, käeside). Eelistada tuleb samavärvilisi esemeid. Nimetatud esemete asemel võib signalseerija hoida käes sinise-valgetriibulist saua või sinist lipukest. Nimetatud tunnuseid lubatakse kasutada üksnes signalseerijal.

§ 21. Kasutatavad käemärguanded

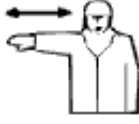
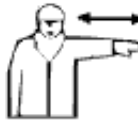

(1) Üldmärguanded

Nr	Tähendus	Kirjeldus	Selgitav joonis
1.	TÄHELEPANU Annan käsu	M õlemad ettepoole pööratud peopesadega käed on rõhtsalt välja sirutatud	
2.	SEIS Liikumise katkestus või lõpp	Ettepoole pööratud peopesaga parem käsi on tõstetud üles	
3.	Tegevuse LÕPP	M õlemad peopesad on rinna kõrgusel kokku surutud	

(2) Püstsüunalise liikumise juhtimise märguanded

Nr	Tähendus	Kirjeldus	Selgitav joonis
1.	TÕSTA	Ettepoole pööratud peopesaga parem käsi on tõstetud üles ja teeb aeglaselt ringliigutusi	
2.	LANGETA	Sissepoole pööratud peopesaga parem käsi on suunatud alla ja teeb aeglaselt ringliigutusi	
3.	KÕRGUSTE VAHE	Käed näitavad vajalikku vahemaad	

(3) Rõhtsüunalise liikumise juhtimise märguanded

Nr	Tähendus	Kirjeldus	Selgitav joonis
1.	LIIGU EDASI	Mõlemad ülespoole pööratud peopesadega ja küünarnukist kõverdatud käed teevad aeglasi liigutusi keha suunas	
2.	LIIGU TAGASI	Mõlemad allapoole pööratud peopesadega ja küünarnukist kõverdatud käed teevad aeglasi liigutusi kehast eemale	
3.	Signaliseerija poolt vaadatuna PAREMALE	Allapoole pööratud peopesaga parem käsi on rõhtsalt välja sirutatud ja teeb aeglaselt lühikesi liigutusi paremale	
4.	Signaliseerija poolt vaadatuna VASAKULE	Allapoole pööratud peopesaga vasak käsi on rõhtsalt välja sirutatud ja teeb aeglaselt lühikesi liigutusi vasakule	
5.	VAHE RÕHTSUUNAS	Käed näitavad vajalikku vahemaad	

(4) Märkuanded ohu puhul

Nr	Tähendus	Kirjeldus	Selgitav joonis
1.	OHT	Mõlemad ettepoole pööratud peopesadega käed on tõstetud üles	
2.	KIIRESTI	Kõiki liigutusi korratakse kiiremini	
3.	AEGLASELT	Kõiki liigutusi korratakse aeglasemalt	

§ 22. Rakendussätted

(1) Määrus jõustub 1. jaanuaril 2000. a.

(2) Kasutuses olevad ohumärkuanded viia käesolevate nõuetega vastavusse hiljemalt kahe aasta jooksul alates määruse jõustumisest.

¹Nõukogu direktiiv 92/58/EMÜ töökohas kasutatavate ohutus- ja/või tervisekaitsemärkide miinimumnõuete kohta (EÜT L 245, 26.08.1992, lk 23–42), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/27/EL (ELT L 65, 05.03.2014, lk 1–7).
[RT I, 12.03.2015, 8- jõust. 01.06.2015]

